3 MODULASETULO WA BOTO



Mop. Xoliswa Mtose
Modulasetulo wa Boto ya Lekgotla la Dinyakišišo tša Mahlale a Batho

"IKe ikgantšha ka mo go feteletšego go bega gore HSRC e boetše e phagametše bokgoni bja yona tshepedišo mo nakong ya tshekatsheko, go fihlelela diphetho tša yona tše 24 go tše 25 tša ngwaga le ngwaga tša ditšweletšwa, a tshebetso ya 96%."

Ke thabela go tšweletša Pego ya Ngwaga le Ngwaga ya 2025/26 legatong la Bolaodi bja Diakhaonto bja Lekgotla la Dinyakišišo tša Mahlale a Batho (HSRC).

Boto ya bjale ya HSRC e thomile mošomo ka la 1 Ngwatobošego 2025, gomme ke hlompšha ke tshepo yeo e beilwego go nna ke Tona ya Saense, Theknolotši le Boitlhamelo go eta pele Boto mo mengwageng ye mene ye e tlago.

Ngwaga wa ditšhelete wa 2025/26 o swaya ngwaga wa mathomo wa phethagatšo ya Leano la Togamaano la 2025-2030. Ke ikgantšha ka mo go feteletšego go bega gore HSRC e boetše e phagametše mošomo wa yona mo nakong ya tshekatsheko, ya fihlelela diphetho tša yona tše 24 go tše 25 tša ngwaga le ngwaga tša ditšweletšwa, e lego tshepedišo ya 96%. E ile ya wela fase, ka ditšhelete tša ka thoko tše tshesane kudu, go nepišo e tee fela, i.e. phesente ya palomoka ya letseno yeo e lego ka ntle ga palamente, ya fihla go 48% kgahlanong le nepišo ye e nago le maikemišetšo a magolo ya 50%.

Gaešita le ge e be e le madimabe, se e be e se se se sa letelwago maemong a apareditšego a tša boiphedišo le ao a sepedišanago le ona. Le ge go le bjalo, katlego ye e sa felego ga e lekantšwe fela ka tshepedišo ya ditšhelete, eupša ka bokgoni bja rena bja go tlwaelana le maemo, go hlama dilo tše mpsha le go dula re tiile taelong ya rena ya go bea pele dinyakišišo go rarolla go se lekalekane, tlhokego ya mešomo le bodiidi ka go hlohleletša melawana ye e theilwego godimo ga bohlatse le boitlhamelo bja leago bjo bo fetošago. Bala go bapa le kgopolo ya Mohlahlobi-Kakaretšo ya Afrika Borwa yeo e sa swanelegego, Boto e na le tshepo ka ga tlhahlo ya maano le taolo ya mokgatlo.

Pego ye nngwe le ye nngwe ya ngwaga le ngwaga e anega kanegelo ya tiragatšo. Karolo ya motheo ya kanegelo ya HSRC bjalo ka setheo sa nyakišišo ya go hola setšhaba, e mabapi le batho. Go hlabolla le go godiša sehlopha seo se tsenetšego le seo se kgotlelelago e sa dutše e le selo sa motheo sa go aga katlego ya mokgatlo. Ka fao re amogetše leano la phethagatšo la taolo ya phetogo ya setšo la mengwaga ye mene, go thoma ka sete ye mpsha ya ditekanyetšo tša mokgatlo tšeo di hlalošitšwego bjalo ka SHINE – Tirišano, Boikokobetšo, Botshepegi, Go Godiša Mehutahuta, le Bokgoni.

Ka nako e swanago, Bolaodi bo thomile go hlahloba mabokgoni a mokgatlo le kelo ya dinyakwa tša tlhahlo, tšeo dipoelo tša tšona di tlago tsebiša lenaneo la tlhabollo ya bokgoni bja setheo la mengwaga ye mentši, le go tsema tlhabollo ya bokgoni bja setheo ka go ditekanyetšo tša SHINE. Ka ntle, ditirišano tša maano go ralala le dihlongwa tša thuto, mafapha a mmušo, batšeakarolo ba lekala la phraebete le mekgatlo ya setšhaba di tšwetše pele go thekga mošomo wa dikarolo tše ntši, magareng ga dithuto, le ka gare ga dithuto tša HSRC.

Go sa šetšwe katlego ya rena, ngwaga ga se wa se be le ditlhohlo. Ka ge e begile ka se la mathomo ngwageng wo o fetilego, Boto e tšwetše pele go katana le nnete ya ditšhelete yeo e fetogilego kudu ka morago ga sebopego se se atilego sa dipolotiki tša lefase. Taolo e tšwela pele go etiša pele go fapantšha le go godiša letseno la ka ntle ga palamente go thekga HSRC's long-term sustainability. HSRC e bile e thwala Kgoro ya Saense, Theknolotši le Boitlhamelo (DSTI) go sekaseka tekatekano magareng ga thušo ya ditšhelete ya dithušo tša palamente le diphetho tša letseno la ka ntle, go ela hloko tema ye e laetšwego ya HSRC ka dinyakišišo tša mahlale a leago le dilo tše di tlago pele tša mmušo tše di hlabologago. Magato a go thibela ditshenyegelo ao a tsentšwego pholising e sa dutše e le ya kgonthe tikologong ye yeo e nago le thibelo ya ditšhelete.

Bokgoni bjo bo lekanyeditšwego bja monyakišiši yo mogolo le bjona e sa dutše e le ntlha ya kgatelelo. Sehlopha se sa bašomi se bohlokwa bakeng sa go kgoboketša tšhelete, phethagatšo ya diprotšeke tša nyakišišo ya konteraka, tlhahlo ya barutwana ba nyakišišo, gammogo le go fihlelela diphetho tša borutegi. Tahlegelo ya mokgatlo ka go motse-mošate wa nyakišišo le phetogo le bokgoni bja wona bja go thwala banyakišiši bao ba nago le maswanedi a maleba e gakatšwa ke nyakego yeo e phadišanago go tšwa diyunibesithing le lefapheng la phraebete ya dihlopha tše tša mabokgoni a moswananoši. Go tlaleletša, go tlatšwa ga dikgoba tša bašomi ba bagolo ba dinyakišišo go thibetšwe ke dikelo tša megolo tšeo di phethagaditšwego ke Matlotlo a Bosetšhaba go thibela molaokakanywa wa meputso ya bosetšhaba. Le ge go thwala bašomi ba tlaleletšo, ba bafsa ba nyakišišo go sa kgonege go fihla bokgoleng bjo bo nyakegago, dibaka tša go aba nako ya go šoma go bašomi bao ba lego gona di fiwa ka gare ga tlhako ya go kgontšha melawana ya mokgatlo.

HSRC e dula e phafogile kudu ka ga tšhireletšo ya inthanete. Mananeokgoparara ao a tšofalago le go hloka ditšhelete tše di lekanego, tše di ineetšego go tšea legato le go hlokomela mananeokgoparara a theknolotši di šitišitše bokgoni bja mokgatlo bja go arabela kotsing ye ganyenyane-ganyenyane. Phokotšo e ithekgile kudu ka thuto ya bašomi, le diteko tša ka mehla tša go tsenelela le tša go hlaselega gabonolo.

Le ge re thabile ka mo go kgethegilego ka tiragatšo ya rena, maatla a magolo a mokgatlo wa rena ga a letše fela go seo re se fihleletšego, eupša ke ka lebaka la eng re le gona. Go feta le ge e le neng pele, morero wa rena wa go aba saense ya leago yeo e dirago phapano e sa dutše e le khamphase ya rena, yeo e hlahlago sephetho se sengwe le se sengwe le tirišano. Leeto la rena la go ba moetapele wa bosetšhaba, wa selete le wa lefase ka bophara ka tšweletšong le phatlalatšo ya dinyakišišo tša mahlale a leago le tša thuto ya batho tšeo di fetošago dikgahlego tša setšhaba sa toka le go lekana le tšwela pele, gomme le tla hlahlwa ke dilo tše di tlago pele tša maano tša rena tša kgolo ye e akaretšago bohle le tlhomo ya mešomo, mmušo wo o nago le bokgoni, wa boitshwaro, le wa tlhabollo, le boitlhamelo le go akaretša bohle.

> "... maatla a magolo a mokgatlo wa rena ga a letše fela go seo re se fihleletšego, eupša gore ke ka lebaka la eng re le gona."

Ke rata go leboga thekgo le tlhahlo ye e tšwelago pele ya Tona ya Saense, Theknolotši le Boitlhamelo, Mop Bonginkosi 'Blade' Nzimande. Re leboga ditirišano le Komiti ya Potefolio ya Saense, Theknolotši le Boitlhamelo. Re leboga tirišano le tirišano ya Kgoro ya Saense, Theknolotši le Boitlhamelo ka fase ga boetapele bja Molaodipharephare, Ngaka Mlungisi Cele. Re lemoga le go leboga yo mongwe le yo mongwe wa balekane ba rena ba maano, ba ditšhelete, le ba bangwe bao ba kgontšhago le go humiša mošomo wa rena.

Ge re dutše re laelana le maloko a Boto ya peleng, ke rata go leboga Modulasetulo yo a tlogago, Ngaka Cassius Lubisi, ka boetapele bja gagwe bjo bo nago le bokgoni le tlhahlo nakong ya nako ya Boto ye e fetilego. Bjalo ka Boto, re leboga tšwelopele yeo a e kgontšhitšego ka go aba kabo ye e naganišišitšwego le ye e hlalošitšwego gabotse. Ke amogela maloko a ka a Boto gomme ke lebeletše pele go tšwetša pele mošomo wa rena.

Legatong la Boto, ke leboga gape CEO, Prof Sarah Mosoetsa, maloko a khuduthamaga ya gagwe, le leloko le lengwe le le lengwe la bašomi ba HSRC. Diphihlelelo tša rena tša ngwageng wo o fetilego ga di bontšhe fela leano le le kwagalago, eupša boikgafo le phišego ya batho ba rena go dira phapano ye botse ditšhabeng tšeo re di hlankelago.



Mop. Xoliswa Mtose
Modulasetulo wa Boto ya
Lekgotla la Dinyakišišo tša Mahlale a Batho